

Проректор

з навчальних робіт

Віталій ХАРУТА

ЗВІТ

за результатами опитування здобувачів освіти Національного транспортного університету в рамках участі Національного транспортного університету у проєкті «Network of Transformational Learning to Ensure the Sustainability of Assistance to Ukrainian Higher Education in Ensuring a Sustainable and Powerful Restoration of (post-war) Ukraine»

У 2019 Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, яка закликає міжнародне співтовариство розширити масштаби освіти в інтересах сталого розвитку для досягнення цілей Порядку денного на період до 2030 року. Опитування, яке тривало з 25 березня по 5 квітня в Національному транспортному університеті, мало на меті з'ясувати оцінювання розуміння та сприйняття концепції сталого розвитку, а також поточного стану, досвіду та потреб у сфері сталості викладання та навчання з метою виявлення сильних, слабких сторін та прогалин у цій сфері. (<https://ukraine.un.org/uk/sdgs>). Форма опитування була створена за допомогою сервісу Google Forms (рис. 1).

Респондентам було задано 12 запитань:

- 1) *Зазначте 3-4 ключові слова, які Ви асоціюєте зі сталістю (сталим розвитком).*
- 2) *Зазначте своє особисте ставлення до сталого розвитку.*
- 3) *Які саме з 17 цілей є найбільш пріоритетнішими для Вашої професійної діяльності?*
- 4) *Чи має Ваш університет стратегію сталого розвитку або будь-який відповідний документ, який визначає його зусилля щодо сталого розвитку?*
- 5) *Якщо відповідь на Q.4 позитивна, будь ласка, вкажіть напрямки стратегії.*
- 6) *Чи потрібні Вам компетенції сталого розвитку, інтегровані в освітню програму, на якій Ви навчаєтесь?*
- 7) *Як концепція сталого розвитку повинна бути інтегрована в освітню програму, на якій Ви навчаєтесь?*

8) Які з наведених нижче компетенцій, що стосуються сталого розвитку, є важливим, на Вашу думку, у сучасних умовах?

9) Які перешкоди Ви вважаєте визначальними для впровадження сталого розвитку в освітній процес?

10) Чи надає освітня програма, за якою Ви навчаєтесь, необхідні компетенції для забезпечення повосної відбудови України на засадах сталого розвитку?

11) Чи хотіли б Ви, щоб у Вашу освітню програму/модуль були введені нові дисципліни (курси), пов'язані з повосною відбудовою України на засадах сталого розвитку?

12) Як навчання в університеті змінило Вашу поведінку з точки зору сталого розвитку?

Національний транспортний університет провів опитування серед 215 здобувачів освіти освітніх програм з метою оцінювання їхнього розуміння та сприйняття концепції сталого розвитку. Опитування охопило 81% з 215 здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 6% – другого (магістерського) рівня, 13% – третього (освітньо-наукового) рівня (рис. 1).

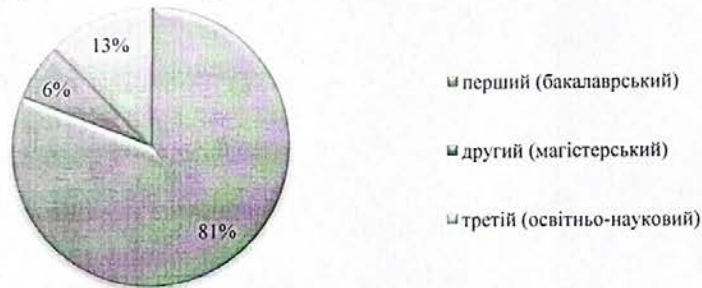

Рис. 1. Розподіл освітніх програм за рівнями вищої освіти, здобувачі яких прийняли участь в опитуванні

Зокрема, в опитуванні прийняли участь здобувачі освітньо-професійних та освітньо-наукових програм «Екологія», «Менеджмент природоохоронної діяльності», «Логістика», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Менеджмент організацій та адміністрування (транспортний менеджмент)», «Екологічна інженерія автотранспортної діяльності», «Технології захисту навколишнього середовища на автозаправних комплексах та підприємствах будівельної індустрії», «Системний аналіз в транспортному будівництві», «Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів», «Автомобільні дороги, вулиці та дороги населених пунктів», «Аеропорти, аеродромні конструкції та споруди», «Мости і транспортні тунелі», «Автомобільний

транспорт», «Автомобільні транспортні засоби», «Транспортні технології та управління на автомобільному транспорті», «Організація міжнародних перевезень», «Транспортно-логістичні системи вантажних автомобільних перевезень», «Транспортна логістика міста», «Інтелектуальні системи управління дорожнім рухом», «Розумний транспорт і логістика для міст», «Міжнародний туризм», «Туризм», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Маркетинг послуг», «Цифрові технології обліку».

Важливим аспектом опитування здобувачів освіти було визначення ключових слів, які вони асоціюють зі сталістю (сталим розвитком). Отже, необхідно було дати відповідь на питання «Зазначте 3-4 ключові слова, які Ви асоціюєте зі сталістю (сталим розвитком)».

Здобувачі освіти надали широкий спектр слів, які описують їхнє розуміння сталого розвитку. Найчастіше згадувалися такі:

- Розвиток: підкреслює динамічний характер сталого розвитку, постійний процес вдосконалення та прогресу.
- Ефективність: фокусується на оптимальному використанні ресурсів та мінімізації негативного впливу на довкілля.
- Стійкість: підкреслює здатність системи витримувати виклики та зміни, зберігаючи свої основні функції.
- Інновації: підкреслює важливість нових технологій та рішень для досягнення сталого розвитку.
- Прогрес: описує рух уперед, позитивні зміни та покращення якості життя.
- Здорове довкілля: фокусується на збереженні та відновленні екосистем, що є важливою умовою сталого розвитку.
- Майбутнє: підкреслює довгострокову спрямованість сталого розвитку, його орієнтацію на потреби майбутніх поколінь.
- Екологія: описує науку про взаємодію живих організмів з навколишнім середовищем, яка є важливою основою для сталого розвитку.
- Ресурси: фокусується на раціональному використанні природних ресурсів та переході до відновлюваних джерел енергії.
- Відновлюваність: підкреслює важливість використання ресурсів, які можуть бути відновлені природним чином.
- Адаптивність: описує здатність системи пристосовуватися до нових умов та викликів.
- Ефективне використання ресурсів: фокусується на мінімізації відходів та оптимізації ресурсоспоживання.

- Соціальна відповідальність: підкреслює важливість етичного ведення бізнесу та урахування соціальних наслідків діяльності.

- Інклюзивність: описує прагнення до створення суспільства, де всі люди мають рівні можливості та доступ до ресурсів.

- Безпека: фокусується на створенні безпечного та сприятливого середовища для людей та довкілля.

- Надійність: описує здатність системи стабільно функціонувати та відповідати очікуванням.

- Професіоналізм: підкреслює важливість компетентності та відповідального ставлення до роботи для досягнення сталого розвитку.

- Економіка: фокусується на створенні стійкої та справедливої економічної системи, яка відповідає потребам людей та довкілля.

Результати опитування свідчать про те, що здобувачі освіти мають чітке розуміння ключових принципів сталого розвитку.

Опитування підкреслює важливість освіти з питань сталого розвитку.

Університету важливо не лише інформувати здобувачів освіти про принципи сталого розвитку, але й допомогти їм зрозуміти їх практичну застосовуваність та навчити перетворювати знання на дії.

Опитування, проведене серед здобувачів освіти, розкрило цікаві та неоднозначні думки щодо сталого розвитку, а саме стосовно питання «Зазначте своє особисте ставлення до сталого розвитку» (рис. 2).

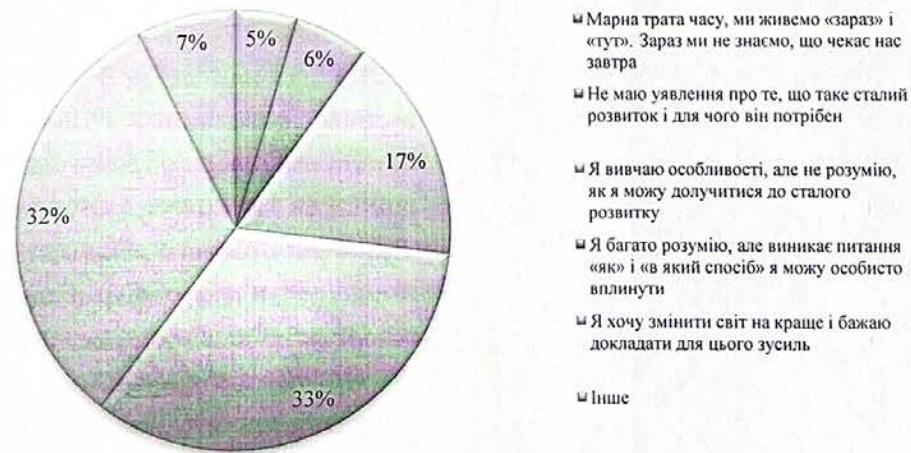

Рис. 2. Розподіл респондентів щодо зазначення особистого ставлення до сталого розвитку

Представлений короткий опис відповідей:

1. «Я багато розумію, але виникає питання «як» і «в який спосіб» я можу особисто вплинути» (33%).

72 здобувачів освіти має чітке розуміння концепції сталого розвитку. Вони визнають його важливість, але їм не вистачає практичних знань та інструментів для втілення своїх знань у життя. Їм потрібна допомога у розумінні того, як вони можуть особисто сприяти сталому розвитку та які дії їм доступні.

2. «Я хочу змінити світ на краще і бажаю докладати для цього зусиль» (32%).

69 здобувачів освіти сповнені ентузіазму та прагнуть до позитивних змін. Вони розуміють, що сталий розвиток є ключовим фактором у досягненні цих змін, і готові докладати зусиль для його просування. Їм потрібна підтримка та можливості для реалізації своїх прагнень.

3. «Я вивчаю особливості, але не розумію, як я можу долучитися до сталого розвитку» (17%).

36 здобувачів освіти знаходиться на стадії вивчення концепції сталого розвитку. Їм цікава тема, але їм потрібна допомога у розумінні практичних аспектів та того, як вони можуть особисто долучитися. Їм потрібні чіткі та доступні пояснення, а також приклади успішних практик.

4. «Інше» (7%).

16 здобувачів освіти. Відповіді в цій категорії можуть бути різними, тому для більш глибокого розуміння потрібний додатковий аналіз. Можливо, ці здобувачі освіти мають альтернативні погляди на сталий розвиток або потребують додаткової інформації.

5. «Не маю уявлення про те, що таке сталий розвиток і для чого він потрібен» (6%).

12 здобувачів освіти потребує базового ознайомлення з концепцією сталого розвитку. Їм потрібні чіткі та доступні пояснення важливості сталого розвитку та його впливу на наше життя.

6. «Марна трата часу, ми живемо «зараз» і «тут». Зараз ми не знаємо, що чекає нас завтра» (5%).

10 здобувачів освіти має скептичний погляд на сталий розвиток. Їм потрібні переконливі аргументи та практичні приклади того, як сталий розвиток може покращити їхнє життя та життя майбутніх поколінь.

Результати опитування свідчать про те, що існує значний інтерес до сталого розвитку серед здобувачів освіти.

Однак, їм потрібна підтримка та ресурси для того, щоб розуміти цю концепцію на глибшому рівні та втілювати її в життя.

Університету важливо розробити та впровадити курси/модулі, які допоможуть здобувачам освіти стати лідерами у сфері сталого розвитку.

У світі, який все більше стурбований питаннями сталого розвитку, важливо, щоб кожна людина розуміла свою роль у досягненні цілей, визначених Організацією Об'єднаних Націй. Таким чином, здобувачам освіти при опитуванні було питання «Які саме з 17 цілей є найбільш пріоритетнішими для Вашої професійної діяльності?» та наведені цілі: а саме:

- Ціль 1. Подолання бідності
- Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства
- Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя
- Ціль 4. Якісна освіта
- Ціль 5. Гендерна рівність
- Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови
- Ціль 7. Доступна та чиста енергія
- Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання
- Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура
- Ціль 10. Скорочення нерівності
- Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад
- Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво
- Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату
- Ціль 14. Збереження морських ресурсів
- Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші
- Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути
- Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку

Важливим аспектом опитування здобувачів освіти було визначення 17 цілей сталого розвитку, які вони вважають найбільш пріоритетними для своєї професійної діяльності. Опитування показало, що пріоритетні цілі сталого розвитку для різних освітніх програм відрізнятися і відповідно мають різний характер.

Важливо також зазначити, що пріоритетні цілі сталого розвитку можуть змінюватися з часом в залежності від конкретних обставин та викликів.

Важливим питанням опитування здобувачів освіти було «Чи має Ваш університет стратегію сталого розвитку або будь-який відповідний документ, який визначає його зусилля щодо сталого розвитку?» (рис. 3).

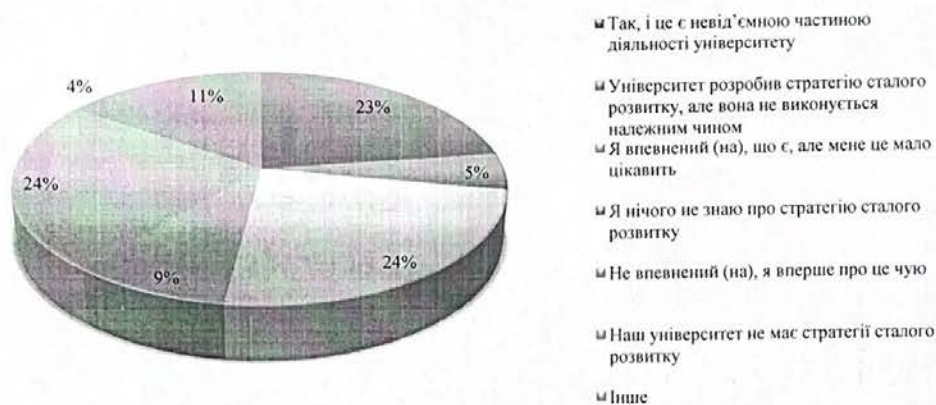

Рис. 3. Розподіл респондентів рівня обізнаності здобувачів освіти про стратегії сталого розвитку університету

Відповіді здобувачів освіти розподілилися таким чином:

- «Так, і це є невід'ємною частиною діяльності університету» 49 здобувачів освіти знає про існування стратегії сталого розвитку в університеті та вважає, що вона активно впроваджується.
- «Університет розробив стратегію сталого розвитку, але вона не виконується належним чином» 11 здобувачів освіти знає про існування стратегії сталого розвитку, але вважає, що вона не виконується в повній мірі.
- «Я впевнений (на), що є, але мене це мало цікавить» 52 здобувачі освіти припускає, що університет має стратегію сталого розвитку, але не цікавиться цим питанням.
- «Я нічого не знаю про стратегію сталого розвитку» 19 здобувачів освіти не знає про існування стратегії сталого розвитку в університеті.
- «Не впевнений (на), я вперше про це чую» 51 здобувачів освіти не впевнена, чи має університет стратегію сталого розвитку.
- «Наш університет не має стратегії сталого розвитку» 9 здобувачів освіти вважає, що університет не має стратегії сталого розвитку.
- «Інше» 24 здобувачі освіти дала інші відповіді, які не підпадають під вищезазначені категорії.

Результати опитування свідчать про те, що більшість здобувачів освіти (60%) знають про існування стратегії сталого розвитку в університеті.

Опитування підкреслює потребу в кращому інформуванні здобувачів освіти про стратегії сталого розвитку університету.

Університету важливо не лише розробити стратегії сталого розвитку, але й активно впроваджувати їх та інформувати здобувачів освіти про досягнутий прогрес.

Важливо також залучати здобувачів освіти до розробки та реалізації цих стратегій.

Важливим аспектом опитування здобувачів освіти було визначення напрямків стратегій сталого розвитку, які впроваджуються в університеті. Отже, на питання «Якщо відповідь на Q.4 позитивна, будь ласка, вкажіть напрямок стратегії» здобувачі освіти, які підтвердили існування стратегії сталого розвитку в своєму університеті, вказали наступні пріоритетні напрямки:

- Екологічність, відновлювані ресурси, економічна ефективність: цей комплексний напрямок охоплює заходи, спрямовані на мінімізацію негативного впливу університету на навколишнє середовище, використання відновлюваних джерел енергії та оптимізацію ресурсоспоживання.
- Зниження викидів: напрямок фокусується на зменшенні викидів парникових газів та інших шкідливих речовин, що сприяє боротьбі зі зміною клімату.
- Циркулярна економіка: напрямок передбачає перехід до моделі економіки, де відходи стають ресурсами, що мінімізує негативний вплив на довкілля та стимулює нові економічні можливості.
- Інклюзивність і рівність: напрямок фокусується на забезпеченні доступності освіти та можливостей для всіх здобувачів освіти, незалежно від їхнього походження, соціального статусу чи інших факторів.
- Підготовка спеціалістів для майбутнього країни: напрямок передбачає надання здобувачам освіти знань та навичок, необхідних для роботи в умовах сталого розвитку та вирішення актуальних проблем суспільства.
- Відновлювана енергія: напрямок фокусується на переході на використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна, вітрова та геотермальна, що сприяє зменшенню залежності від викопного палива.
- Інновації в екологічних технологіях: напрямок передбачає розробку та впровадження нових екологічно чистих технологій, які допомагають вирішувати проблеми довкілля та стимулюють економічне зростання.
- Залучення, діалог, партнерство: напрямок підкреслює важливість залучення до процесу розробки та реалізації стратегії сталого розвитку всіх

зацікавлених сторін, включаючи здобувачів освіти, викладачів, персоналу, місцеві громади та партнерів.

- Промоція практик серед здобувачів освіти; розвиток освітніх програм; глобальна співпраця: комплексний напрямок передбачає залучення здобувачів освіти до практик сталого розвитку, розробку нових освітніх програм та співпрацю з університетами та організаціями з усього світу для обміну досвідом та кращими практиками.

- Інновації, ефективність, сталість, структурованість: комплексний напрямок поєднує в собі прагнення до інновацій, економії ресурсів, тривалого розвитку та чіткої структуризованості стратегії сталого розвитку.

- Інноваційність, ефективність, екологічність: комплексний напрямок підкреслює важливість інновацій, економії ресурсів та мінімізації негативного впливу на довкілля.

- Освіта для сталого розвитку, енергоефективність та зменшення викидів, інновації та дослідження в галузі сталого розвитку, спільнота та соціальна відповідальність: комплексний напрямок поєднує в собі освітні програми, спрямовані на сталий розвиток, енергоефективні заходи, дослідження в цій галузі та активну соціальну позицію університету.

У рамках опитування здобувачів освіти було поставлено питання: «Чи потрібні вам компетенції сталого розвитку, інтегровані в освітню програму, на якій Ви навчаєтесь?». Відповіді пропонувалося оцінити за шкалою від 1 («Не потрібно. Марна трата часу») до 5 («Однозначно потрібно. Це зробить наше майбутнє кращим») Рис. 4.

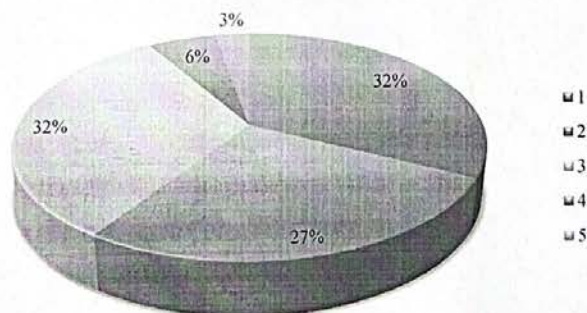

Рис. 4. Розподіл респондентів щодо необхідності компетенції сталого розвитку, інтегровані в освітню програму, на якій здобувачі навчаються

Отримані дані свідчать про чітку підтримку інтеграції компетенцій сталого розвитку в освітні програми.

70 здобувачів освіти (32%) поставили найвищу оцінку (5), підкреслюючи свою однозначну потребу в таких знаннях та навичках.

58 здобувачів освіти (27%) дали оцінку 4, висловлюючи значну зацікавленість у темі та визнаючи її важливість.

69 здобувачів освіти (32%) обрали оцінку 3, демонструючи загальне схвалення інтеграції компетенцій сталого розвитку.

Лише 12 здобувачів освіти (6%) поставили оцінку 2, висловлюючи сумніви щодо корисності такої інтеграції.

6 здобувачів освіти (3%) дали найнижчу оцінку (1), категорично не погоджуючись з необхідністю вивчення сталого розвитку.

Результати опитування підкреслюють значну підтримку інтеграції компетенцій сталого розвитку в освітні програми серед здобувачів освіти. Більшість респондентів (197 здобувачів освіти) позитивно оцінили цю можливість, визнаючи її важливість для власного розвитку та майбутнього.

Варто зазначити, що 18 здобувачів освіти висловили сумніви чи незгоду щодо інтеграції сталого розвитку. Ця група потребує додаткового пояснення переваг та практичного застосування таких компетенцій.

Опитування чітко продемонструвало, що більшість здобувачів освіти визнають важливість сталого розвитку та бажають отримувати відповідні знання та навички в рамках освітніх програм. Це підкреслює потребу в розробці та впровадженні ефективних курсів та програм, які допоможуть здобувачам освіти стати лідерами у сфері сталого розвитку.

Важливим питанням опитування здобувачів освіти було «Як концепція сталого розвитку повинна бути інтегрована в освітню програму, на якій Ви навчаєтесь?» (рис. 5).

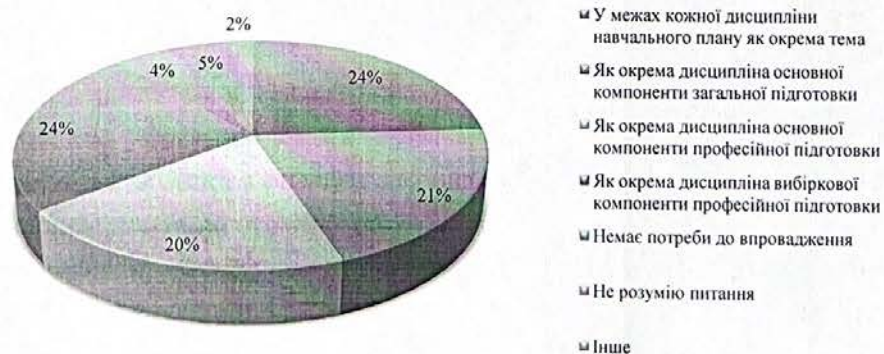

Рис. 5. Розподіл респондентів щодо інтеграції концепції сталого розвитку в освітні програми

Відповіді здобувачів освіти розподілилися таким чином:

- «У межах кожної дисципліни навчального плану як окрема тема» 52 здобувачі освіти вважає, що принципи сталого розвитку повинні бути інтегровані в усі дисципліни навчального плану як окремі теми.

- «Як окрема дисципліна основної компоненти загальної підготовки» 44 здобувачі освіти пропонує ввести окрему дисципліну з загальних питань сталого розвитку в рамках базової підготовки.

- «Як окрема дисципліна основної компоненти професійної підготовки» 44 здобувачі освіти вважає, що важливо мати окрему дисципліну з питань сталого розвитку, яка буде фокусуватися на аспектах, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю.

- «Як окрема дисципліна вибіркової компоненти професійної підготовки» 51 здобувачів освіти пропонує ввести окрему дисципліну з питань сталого розвитку, яку здобувачі освіти могли б вибрати за бажанням.

- «Немає потреби до впровадження» 9 здобувачів освіти не вважає, що концепцію сталого розвитку необхідно інтегрувати в освітні програми.

- «Не розумію питання» 11 здобувачів освіти не змогли чітко визначитися з відповіддю на питання.

- «Інше» 4 здобувачів освіти вважають, що розробка проєктів, лабораторних робіт, досліджень або практичних завдань, які стимулюють думати про сталий розвиток та його вплив на їхню галузь, є ефективним методом інтеграції цих принципів в освітні програми.

Результати опитування свідчать про те, що більшість здобувачів освіти (89%) вважають важливим інтегрувати концепцію сталого розвитку в освітні програми.

Опитування підкреслює потребу в переосмисленні освітніх програм з урахуванням принципів сталого розвитку.

Університету важливо розробити стратегії інтеграції концепції сталого розвитку в навчальний план, використовуючи різноманітні методи, такі як окремі дисципліни, теми в рамках існуючих дисциплін, проєкти, дослідження та практичні завдання. Важливо також залучати здобувачів освіти до розробки та реалізації цих стратегій.

Які з наведених нижче компетенцій, що стосуються сталого розвитку, є важливим, на Вашу думку, у сучасних умовах? У світі, який все більше стурбований питаннями сталого розвитку, важливо, щоб кожна людина володіла знаннями та навичками, необхідними для вирішення цих проблем.

Дане опитування має на меті визначити, які компетенції сталого розвитку ви вважаєте найважливішими у сучасних умовах. Нижче наведено перелік компетенцій, що стосуються сталого розвитку у сучасних умовах:

- Підтримка справедливості
- Внесок до охорони природи
- Системне мислення
- Критичне мислення
- Вміння формулювати проблеми
- Грамотність та обізнаність щодо розвитку у майбутньому
- Адаптивність
- Дослідницьке мислення
- Політична підтримка та відповідальні інституції
- Колективні дії та підтримка
- Індивідуальні ініціативи

Опитування здобувачів освіти з різних спеціальностей та освітніх програм дало можливість визначити, які компетенції, що стосуються сталого розвитку, вони вважають найбільш важливими у сучасних умовах.

Опитування показало, що здобувачі освіти з різних сфер надають пріоритет широкому спектру компетенцій у відповідності до освітньої програми щодо сталого розвитку.

Опитування підкреслює важливість розвитку компетенцій сталого розвитку у сучасних фахівців.

Важливим аспектом опитування здобувачів освіти було визначення перешкод, які вони вважають визначальними для впровадження сталого розвитку в освітній процес. Відповідно до поставленого питання «Які перешкоди ви вважаєте визначальними для впровадження сталого розвитку в освітній процес?» здобувачі освіти виокремили такі основні перешкоди:

Відсутність ресурсів: це може включати фінансові обмеження, недолік кваліфікованих кадрів, матеріально-технічну базу, що не відповідає потребам.

Недостатня підтримка: це може стосуватися як державної політики, так і ставлення з боку керівництва закладів освіти, викладачів та здобувачів освіти.

Несприятливий політичний та соціальний контекст: війна, економічні кризи, соціальні заворушення та інші фактори можуть ускладнювати впровадження змін в освітній системі.

Невизначеність стратегії: відсутність чіткої стратегії та плану дій з впровадження сталого розвитку може призвести до неефективних дій та зневіри.

Консерватизм та застарілі методи навчання: неготовність до змін, орієнтація на традиційні підходи та методи навчання можуть перешкоджати впровадженню нових ідей.

Недостатнє усвідомлення важливості сталого розвитку: нерозуміння здобувачів освіти, викладачами та іншими учасниками освітнього процесу важливості сталого розвитку може гальмувати його впровадження.

Необізнаність про сталий розвиток: незнання принципів, методів та практик сталого розвитку може ускладнювати їх інтеграцію в освітні програми.

Війна в країні: війна змінює пріоритети людей та суспільства, зосереджуючи їх на виживанні та задоволенні нагальних потреб, що може відсунути на другий план питання сталого розвитку.

Результати опитування свідчать про те, що впровадження сталого розвитку в освітній процес стикається з рядом серйозних перешкод.

Опитування підкреслює важливість комплексного підходу до впровадження сталого розвитку в освітній процес.

Одним з ключових питань опитування здобувачів освіти було: «Чи надає освітня програма, за якою Ви навчаєтесь, необхідні компетенції для забезпечення повоєнної відбудови України на засадах сталого розвитку?» (рис. 6).

Рис. 6. Розподіл респондентів щодо відповідності освітніх програм потребам повоєнної відбудови України на засадах сталого розвитку

Відповіді здобувачів освіти розподілилися таким чином:

- «Так, моя освітня програма повністю забезпечує такі компетенції».

35 здобувачів освіти вважає, що їхня освітня програма надає їм всі необхідні знання та навички для участі у повоєнній відбудові України на засадах сталого розвитку.

- «Так, деякі дисципліни забезпечують певні знання та навички».

62 здобувачі освіти визнає, що деякі дисципліни в їхній освітній програмі дають їм знання та навички, які можуть бути корисними для повоєнної відбудови, але вони не впевнені, чи є цього достатньо.

- «Так, однак лише кілька тем пов'язані з проблемою».

29 здобувачів освіти вважає, що їхня освітня програма містить лише кілька тем, які стосуються повоєнної відбудови, і їм потрібно більше інформації та навичок у цій сфері.

• «Дуже мало дисциплін, які містять теми, пов'язані з післявоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку».

41 здобувач освіти стурбований тим, що їхня освітня програма не надає їм достатньо знань та навичок, необхідних для участі у повоєнній відбудові.

• «Не думав (ла) і не розглядав (ла) такі можливості для здобувачів освіти».

35 здобувачів освіти не знали про те, що їхня освітня програма може бути пов'язана з повоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку.

- «У навчальній програмі немає нічого дотичного».

13 здобувачів освіти стверджує, що в їхній освітній програмі взагалі немає тем, пов'язаних з повоєнною відбудовою.

- «Навіщо нам такі курси?».

0 здобувачів освіти не визнає важливості вивчення тем, пов'язаних з повоєнною відбудовою.

Опитування підкреслює потребу в адаптації освітніх програм для кращого підготування здобувачів освіти до участі у повоєнній відбудові України на засадах сталого розвитку.

Університету важливо переглянути свої освітні програми та додати дисципліни, які дають здобувачів освіти знання та навички, необхідні для роботи в цій сфері.

У рамках опитування здобувачів освіти було поставлено питання: «Чи хотіли б Ви, щоб у Вашу освітню програму/модуль були введені нові дисципліни

(курси), пов'язані з повоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку?» Рис. 7.

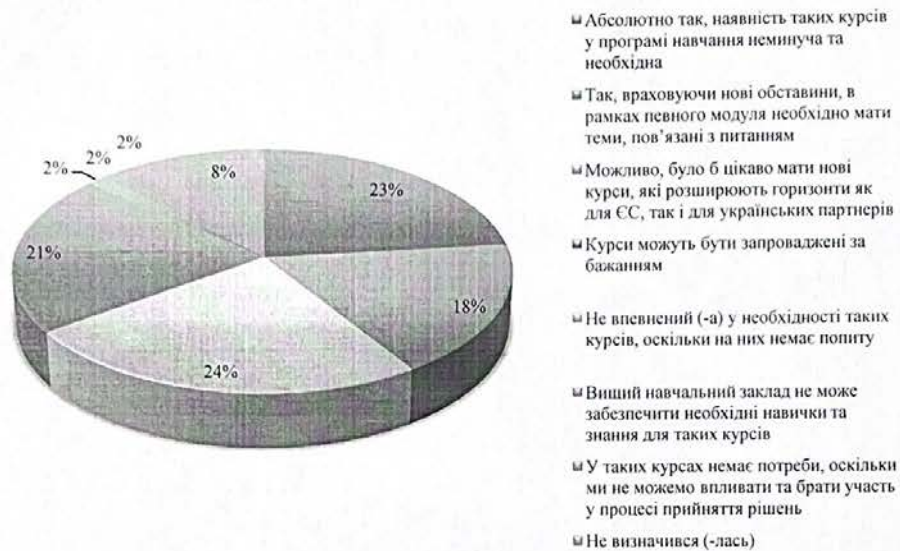

Рис. 7. Розподіл респондентів зацікавленості здобувачів освіти у вивченні дисциплін з повоєнної відбудови України

Отримані дані свідчать про значну зацікавленість здобувачів освіти у вивченні дисциплін, пов'язаних з повоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку. Більшість респондентів (86%) позитивно оцінили цю можливість, визнаючи її важливість для власного розвитку та майбутнього країни.

Детальний аналіз:

- 50 здобувачів освіти висловили однозначну підтримку запровадження таких курсів, вважаючи їх неминучими та необхідними.
- 38 здобувачів освіти визнали актуальність теми повоєнної відбудови та потребу в її вивченні в рамках певного модуля.
- 52 здобувачі освіти висловили зацікавленість у нових курсах, які розширюють горизонти як для ЄС, так і для українських партнерів.
- 46 здобувачів освіти вважають, що курси з повоєнної відбудови можуть бути запроваджені за бажанням.
- Лише 3 здобувачі освіти не впевнені в необхідності таких курсів, оскільки не бачать на них попиту.

- 5 здобувачів освіти вважають, що вищі навчальні заклади не зможуть забезпечити необхідні навички та знання для таких курсів.

- 5 здобувачів освіти не бачать потреби в таких курсах, оскільки не вірять, що здобувачів освіти можуть впливати на процес прийняття рішень.

- 16 здобувачів освіти не визначилися з позицією щодо запровадження таких курсів.

Результати опитування чітко демонструють, що більшість здобувачів освіти визнають важливість вивчення дисциплін, пов'язаних з повоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку. Це підкреслює потребу в розробці та впровадженні таких курсів в освітні програми.

Останнє питання (Як навчання в університеті змінило Вашу поведінку з точки зору сталого розвитку?) опитування здобувачів освіти було спрямоване на оцінку того, як навчання в університеті вплинуло на їхню поведінку з точки зору сталого розвитку (рис. 8).

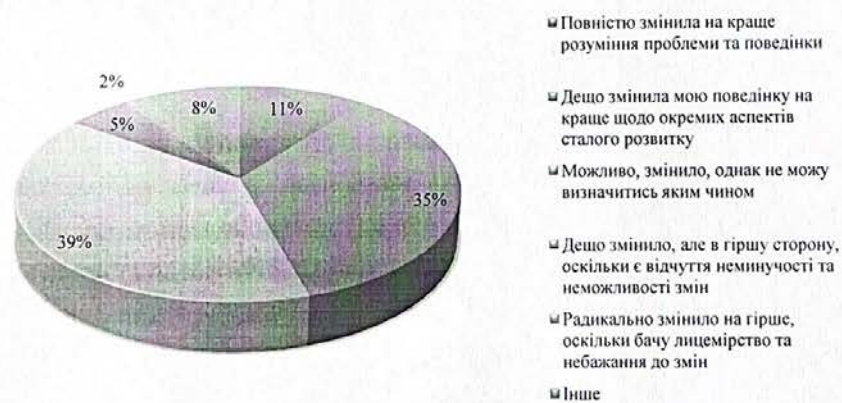

Рис. 8. Розподіл респондентів щодо впливу навчання в університеті на поведінку з точки зору сталого розвитку

Відповіді здобувачів освіти розподілилися таким чином:

- «Повністю змінила на краще розуміння проблеми та поведінки» (23 здобувачі освіти). Ця група здобувачів освіти свідчить про те, що навчання в університеті суттєво вплинуло на їхнє розуміння принципів сталого розвитку та спонукало до змін у поведінці.

- «Дещо змінила мою поведінку на краще щодо окремих аспектів сталого розвитку» (75 здобувачів освіти). Ця група здобувачів освіти визнає, що навчання в університеті позитивно вплинуло на їхню поведінку в деяких

аспектах сталого розвитку, наприклад, у економії енергії, сортуванні відходів або етичному споживанні.

- «Можливо, змінило, однак не можу визначитись яким чином» (85 здобувачів освіти). Ця група здобувачів освіти не впевнена у тому, чи вплинуло навчання в університеті на їхню поведінку з точки зору сталого розвитку. Їм потрібен час, щоб оцінити та усвідомити зміни.

- «Дещо змінило, але в гіршу сторону, оскільки є відчуття неминучості та неможливості змін» (11 здобувачів освіти). Ця група здобувачів освіти свідчить про те, що навчання в університеті викликало у них песимізм щодо можливості досягти сталого розвитку. Їм може здатися, що проблеми занадто великі та складні, щоб їх вирішити.

- «Радикально змінило на гірше, оскільки бачу лицемірство та небажання до змін» (4 здобувачі освіти). Ця група здобувачів освіти свідчить про те, що навчання в університеті розчарувало їх через те, що вони спостерігають за небажанням людей змінювати свою поведінку на користь сталого розвитку.

- «Інше» (17 здобувачів освіти). Ця група здобувачів освіти дала відповіді, які не відповідали жодній з вищезазначених категорій. Їхні відповіді можуть потребувати додаткового аналізу для розуміння їхніх унікальних поглядів.

Результати опитування свідчать про те, що навчання в університеті може мати значний вплив на поведінку здобувачів освіти з точки зору сталого розвитку. Більшість здобувачів освіти визнають, що навчання в університеті позитивно вплинуло на їхнє розуміння та поведінку, хоча дехто висловив сумніви.

Опитування підкреслює важливість ролі університету у сприянні сталому розвитку.

Висновки:

Національний транспортний університет провів опитування серед 215 здобувачів освіти з метою оцінювання їхнього розуміння та сприйняття концепції сталого розвитку. Опитування охопило 81% здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 6% – другого (магістерського) рівня, 13% – третього (освітньо-наукового) рівня.

1. Опитування, проведене НТУ, чітко підкреслює важливість освіти з питань сталого розвитку. Необхідно йти далі, ніж просто інформувати здобувачів освіти про принципи сталого розвитку.

2. Потреба в підтримці та ресурсах для сталого розвитку. Опитування, проведене НТУ, чітко продемонструвало значний інтерес до сталого розвитку серед здобувачів освіти. Це позитивний знак, який свідчить про те, що молоде

покоління усвідомлює важливість цієї проблеми та готове докладати зусиль для її вирішення. Однак, опитування також показало, що здобувачам освіти потрібна підтримка та ресурси для того, щоб глибше розуміти концепцію сталого розвитку та втілювати її в життя.

3. Динамічні пріоритети сталого розвитку у різних освітніх програмах. Важливим аспектом опитування здобувачів освіти було визначення 17 цілей сталого розвитку, які вони вважають найбільш пріоритетними для своєї професійної діяльності. Результати опитування продемонстрували, що пріоритетні цілі сталого розвитку для різних освітніх програм відрізняються. Це свідчить про те, що вплив сталого розвитку на різні сфери діяльності має різний характер.

4. Покращення комунікації та залучення здобувачів освіти у сфері сталого розвитку. Опитування, проведене, показало, що більшість здобувачів освіти (60%) знають про існування стратегії сталого розвитку в університеті. Це позитивний знак, який свідчить про те, що університет робить кроки у правильному напрямку. Однак, опитування також підкреслює потребу в кращому інформуванні здобувачів освіти про стратегії сталого розвитку університету. Багато здобувачів освіти не знайомі з деталями цієї стратегії або не розуміють, як вона впливає на їх навчання та життя в університеті.

5. Пріоритетні напрямки стратегії сталого розвитку в університеті. Опитування здобувачів освіти показало, що університетський пріоритет у сфері сталого розвитку охоплює широкий спектр напрямків: екологічність, соціальна відповідальність, інновації, ефективність. Ці пріоритети свідчать про комплексну та амбітну стратегію сталого розвитку, спрямовану на створення екологічно чистого, справедливого та інноваційного майбутнього.

6. Готовність здобувачів освіти до сталого розвитку. Опитування чітко показало, що більшість здобувачів освіти університету: розуміють важливість сталого розвитку для суспільства та довкілля; бажають отримувати знання та навички у цій сфері; готові стати лідерами у сфері сталого розвитку. Це свідчить про значний потенціал для розвитку освіти у цій галузі.

7. Інтеграція сталого розвитку в освітні програми. Опитування чітко продемонструвало, що більшість здобувачів освіти НТУ (89%) підтримують інтеграцію концепції сталого розвитку в освітні програми. Це свідчить про зростаючу усвідомленість важливості цієї теми серед молоді.

8. Компетенції сталого розвитку для сучасних фахівців. Опитування здобувачів освіти з різних спеціальностей та освітніх програм показало, що для них є актуальними різноманітні компетенції, пов'язані зі сталим розвитком.

Загалом, опитування підкреслює важливість розвитку компетенцій сталого розвитку у сучасних фахівців. Ці компетенції необхідні для вирішення актуальних проблем сучасності та сприяння створенню більш стійкого майбутнього.

9. Результати опитування свідчать про те, що впровадження сталого розвитку в освітній процес стикається з рядом серйозних перешкод.

Опитування підкреслює важливість комплексного підходу до впровадження сталого розвитку в освітній процес.

10. Адаптація освітніх програм для повоєнної відбудови. Опитування чітко продемонструвало, що українські здобувачі освіти прагнуть зробити свій внесок у повосенну відбудову країни на засадах сталого розвитку. Це потребує адаптації освітніх програм, щоб краще підготувати здобувачів освіти до цієї складної, але важливої місії.

11. Попит на освітні програми з повоєнної відбудови. Опитування здобувачів освіти чітко продемонструвало, що більшість з них:

- Визнають важливість вивчення дисциплін, пов'язаних з повоєнною відбудовою України на засадах сталого розвитку.
- Бажають отримати знання та навички, необхідні для участі в цій роботі.
- Готові брати активну участь у розробці та реалізації проектів з повоєнної відбудови.

Це свідчить про значний потенціал для розвитку освіти у цій сфері.

12. Вплив університету на поведінку здобувачів освіти у сфері сталого розвитку. Опитування здобувачів освіти НТУ показало, що університет може відігравати значну роль у формуванні поведінки здобувачів освіти у сфері сталого розвитку.

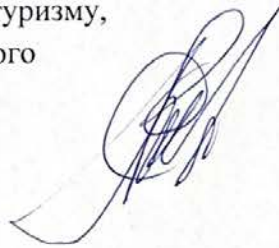
Більшість опитаних здобувачів освіти:

- Визнають, що навчання в університеті позитивно вплинуло на їхнє розуміння принципів сталого розвитку.
- Змінили свою поведінку в більш екологічно відповідальному напрямку, наприклад, стали менше використовувати енергії та води, частіше сортувати сміття та обирати екологічно чисті продукти.
- Вважають, що університету слід робити більше для сприяння сталому розвитку, наприклад, пропонувати більше курсів з цієї теми, використовувати екологічно чисті технології та практики, а також заохочувати здобувачів освіти до участі в проектах зі сталого розвитку.

Це підкреслює важливість ролі університету у сприянні сталому розвитку.

Отримані в рамках даного опитування результати будуть враховані в рамках проєкту «Мережа трансформаційного навчання для забезпечення стійкості сприяння українській вищій освіті у забезпеченні сталого та потужного відновлення (післявоєнної) України», а також при черговому оновленні освітніх програм Національного транспортного університету, розробці нових курсів, оновленні модулів освітніх компонентів.

Заступник декана факультету
менеджменту, логістики та туризму,
доцент кафедри транспортного
права та логістики

Анна ДОБРОВОЛЬСЬКА